

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

07.02.2013 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал daily](#)

✓ Законодателство с вързани очи

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/02/06/1998170_zakonodatelstvo_s_vurzani_ochi/

В общуването на държавата с бизнеса има системни проблеми, а имената им са "лоша комуникация" и "липса на оценка за въздействието". Липсата на обществен дебат и анализ за ползите и вредите от въвеждането на нови регулаторни режими обаче могат да провалят и най-добрата идея.

Пресен пример за това е вълната от недоволство, с което бизнесът посрещна единната сметка за данъци и осигуровки. Тя цели да облекчи данъкоплатците, като намали броя на платежните нареждания. Оказа се, че макар и добра по замисъл, идеята в момента създава повече затруднения, отколкото ползи (повече по темата четете в събота в "Капитал"). И тъй като бе въведена без широк дебат и без предварително проведена информационна кампания, в момента усещането сред счетоводната гилдия е за поредния хаос, който сътвори държавата.

Проблемът е симптоматичен за всички области на публичното управление. Но една от сферите, в които е по-осезаем, е при изготвянето на финансовата и данъчната политика на държавата заради промяната на данъчните закони всяка година.

И тук не става дума за това дали данъците да са по-високи или по-ниски, а за администрирането им така, че спазването на законите да не се окаже скъпо и непосилно за частния сектор.

Естествен арбитър

Двама данъчни консултанти, пожелали анонимност, заявиха че новият данъчен режим, свързан с единното платежно нареждане, и единната сметка можеха да се въведат с по-малко неудобства за данъкоплатците. Това би станало, ако от Националната агенция за приходите и от Министерството на финансите бяха изслушали опасенията на бизнеса за потенциални проблеми, но дебат реално не е имало.

Преди години дори бе създаден специален консултативен съвет към НАП, в който участват счетоводители, одитори и данъчни специалисти. Но той напоследък не е заседавал, както е по график - на всеки три месеца.

От НАП коментираха, че макар и консултативният съвет да не се свиква на всеки три месеца, консултации с бизнеса се провеждат в различни формати. Те обаче са неофициални, защото законодателната инициатива е на правителството, или в случая на Министерството на финансите.

През миналата година например от НАП твърдят, че са провели няколко срещи с представители на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ), такива е имало и с консултативния съвет през януари 2011 г., когато свързването на касовите апарати беше факт само за бензиностанциите.

"Този съвет трябва да е към Министерството на финансите. Цел и задача на данъчните е да си съберат приходите и затова те могат да стигнат до крайности. Затова само министерството може да стане арбитър между исканията на администрацията и бизнеса за това как законът да се приложи", коментира данъчен консултант. Той посочва като пример за добра практика чешкият модел, където има специален комитет към Министерството на финансите. Той е четиричленен и е съставен от един представител на Камарата на данъчните консултанти, Съюза на счетоводителите и Организацията на одиторите. Всяко съсловие излъчва свой представител и заедно с финансовото министерство съветът стига численост от четирима души, но преди това работни групи в съсловните обединения са набелязали проблемните и приоритетните области, а в съвета се взема решение и финансовото министерство отговаря с обосновка и мотиви за него.

От ведомството на Симеон Дянков пък неофициално признават, че оценката на въздействието не е масова практика, но причината за това е ниският административен капацитет.

"Към този момент по-важен въпрос за нас е да повишим ефективността на разходите", коментира представител на финансовото министерство, пожелал анонимност. Той призна, че и в тази област има сериозни проблеми и огромна липса на капацитет у чиновниците в отделните ведомства, разполагащи с бюджетни средства.

Без оценка

Липсата на оценка на въздействието не се прилага за всички законопроекти. Заместник-председателят на Българската стопанска камара Камен Колев даде за пример скорошно писмо от Министерския съвет, в което се споменава за планираното приемане на 45 нови закона и запитване кои са най-важните, за да се проведе оценка за въздействието поне при тях.

Добри практики, които могат да се приложат, не липсват. От Британското посолство в България например предоставиха информация за процедурата, с която всяка нова регулация се оценява предварително в Обединеното кралство. Там без изключение всяка законодателна инициатива, която касае въвеждането на нова регулация, се подлага на оценка за въздействието. Тя се осъществява от специален подкомитет към правителството, който оценява последствията от прилагането ѝ и ги сравнява с възможните алтернативи. Ако регулацията не издържи оценката, тя не може да стигне до гласуване.

Според Колев обаче е нужна дори последваща оценка на реалните ефекти от прилагането на мерките, след като са влезли в сила. Така държавата ще допринесе за подобряването на бизнес средата, като покаже склонност да поправи грешките си, вредящи на бизнес средата.

Друг формат, в който бизнесът влиза в пряк диалог с властта, е т.нар. тристранка. Изпълнителният директор на КРИБ Евгений Иванов обаче пояснява, че Съветът за тристранно сътрудничество е с чисто консултативна роля и там не се представя оценка за въздействието, само се сондират мненията на социалните партньори. По отделни министерства обаче той даде добри примери за съвещания между държавните експерти и бизнеса за определени законови промени. Той изтъкна последните промени в Закона за насърчване на инвестициите, които позволяват чужденци от държави извън Европейския съюз да получат право на постоянно жителство в България, ако вложат в недвижими имоти поне 600 хил. лв. Идеята още се обсъжда от депутатите и не е влязла в сила, но поне бе вписана в законопроекта след ветото на президента върху него.

Каква е процедурата

Когато правителството подготвя нов закон или наредба, те се публикуват на сайта на ресорното министерство или в правителствения портал strategy.bg. Сроктът, в който засегнатите страни могат да изпратят становищата си по предлаганите промени, е две седмици. След това авторът на закона може да се съобрази или пък да не приеме направените забележки и да предвижи документа напред.

За определени законодателни инициативи обаче се организират дори публични кръгли маси, а трети стават ясни едва след като правителството ги гласува на свое заседание. Подобна е и практиката в парламента - там куп законови промени могат да минат незабелязано между първо и второ четене и е въпрос единствено на добро желание от страна на народните представители да информират или не засегнатите страни, докато за други се търси широк публичен дебат. Така нерядко, вместо управляващите да влязат в пряк диалог с бизнеса, той често се води единствено през медиите. Или пък се залита в политическа риторика, а експертната оценка за това дали една промяна в регулациите ще е полезна или не, остава скрита.

✓ За пръв път новите осигурени са под 100 хил. души на година

http://www.capital.bg/biznes/kompanii/2013/02/06/1998057_za_pruv_put_novite_osigureni_sa_pod_100_hil_dushi_na/

За пръв път от създаването на задължителното частно пенсионно осигуряване новите клиенти на фондовете са по-малко от 100 хил. души на година. Това показват данните на Комисията за финансов надзор за миналата година, според които това е бил най-кризисният период в броя на започващите работа поне от 2002 г. насам. Малко по-рано заработиха допълнителните задължителни фондове – универсални и професионални, в които първоначално бяха пренасочени част от вноските на всички, родени след 1959 г., и на тези с професии, изискващи ранно пенсиониране.

И млад, и без работа

След 2000 всеки, започващ работа на трудов договор, има осигуровка поне в универсален фонд. Броят на новите клиенти е точен показател за започващите работа хора – ако той намалява, това означава, че все по-малко са младежите, които започват първа работа на трудов договор или като самоосигуряващи се. Във времената на икономически ръст новоосигурените надминаваха 200 хил. на година, но през 2009 г. броят им рязко падна и продължи да намалява в следващите три години. Така за миналата едва 99 996 души са започнали работа на трудов договор, който изисква избор на пенсионен фонд.

"Безработицата не е намаляла, а за тази година се очаква да нарасне и дори да надмине 13%", коментира София Христова, изпълнителен директор на "Алианс България". Към края на 2012 г. според официални данни на НСИ без работа в България са 11.5% от хората, но в някои региони този дял надминава 20 на сто. Христова посочи, че много голяма част от хората не са осигурявани на реалната си заплата, а само на минималния осигурителен праг за съответната професия. Затова и вдигането на праговете през миналата година е помогнало за събирането на по-високи вноски, каза Христова. Тя добави, че около 10% от клиентите на фондовете не правят вноски заради безработица например. Този дял не се променя съществено през годините, тъй като на мястото на хората, намиращи си работа, се появяват нови безработни.

Постоянен приход

Общите активи на всички дружества са се увеличили с 24% за година и към края на декември вече са 5.68 млн. лв. Увеличение на активите има по две причини – нови вноски и натрупана доходност. За миналата година средната доходност на всички фондове е над 7%. "При нас таксата е 1% върху активите, които управляваме. Така че нарастването им се отразява директно на приходите ни", коментира Христова по повод сериозния ръст на приходите на пенсионните дружества. Общо за 12-те месеца те са 113.6 млн. лв., с 15% годишен ръст.

Това е и основната причина секторът да увеличи печалбата си с 46% до 33.4 млн. лв. Трите най-малки дружества - "Топлина", "Пенсионноосигурителен институт" и "Бъдеще", обаче приключват със загуба. С изключение на "Бъдеще" другите две са били с отрицателен резултат и през 2011 г. За някои компании увеличението на печалбата е дошло от по-високи приходи, други обаче като "Съгласие" просто са свили разходите си. Освен от такси и удържки дружествата имат постъпления и от инвестиции на собствени средства. За миналата година те са останали почти без промяна спрямо 2011 г. - малко над 13 млн. лв.

✓ **Бюджетният дефицит за 2012 г. е 1.3% от БВП**

<http://www.klassa.bg/news/Read/article/223520-%D0%91%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%8F%D1%82+%D0%B4%D0%B5%D1%84%D0%B8%D1%86%D0%B8%D1%82+%D0%B7%D0%B0+2012+%D0%B3.+%D0%B5+1.3%25+%D0%BE%D1%82+%D0%91%D0%92%D0%9F>

Бюджетният дефицит за 2012 г. е 1.3% (1.09 млрд. лв.) от brutния вътрешен продукт (БВП) на България и е по-нисък от разчетения в Закона за Държавния бюджет за миналата година от до 2%. Това се казва в представения доклад на министъра на финансите за изпълнението на републиканския бюджет за 2012 г. Бюджетното салдо по консолидираната фискална програма (КФП) за 2012 г. на касова основа е отрицателно в размер на 350 млн. лв. или 0,45% от прогнозния БВП. За 2011 г. дефицитът по КФП беше в размер на 1.49 млрд. лв. (2% от БВП).

Бюджетното салдо по КФП към края на 2012 г. се формира от дефицит по националния бюджет в размер на 680 млн. лв. и излишък по европейските средства в размер на 330 млн. лв.

Постъпилите приходи и помощи за 2012 г. са в размер на 27.5 млрд. лв. или 35,4% от прогнозния БВП. Съпоставени с 2011 г., постъпленията на консолидирано ниво са нараснали номинално с 8,2%, т.е. в бюджета са постъпили с 2.9 млрд. лв. повече. В частта на данъчните приходи се отчита нарастване с 4,5% (929 млн. лв.) спрямо 2011 г., а при неданъчните приходи и помощите увеличението е с 24,3% (1.16 млрд. лв.).

Общата сума на данъчните приходи (вкл. приходите от осигурителни вноски) за 2012 г. възлиза на 21.5 млрд. лв., което представлява 99,7% от разчета в бюджета за миналата година. По-конкретно приходите от преките данъци са в размер на 3.77 млрд. лв., което е със 110 млн. лв. (2,7%) повече спрямо предходната година. Приходите от косвени данъци са в размер на 11.34 млрд. лв., като спрямо 2011 г. тези постъпления бележат номинален ръст от 6,8%, или 718 млн. лв. Социалните и здравно-осигурителните вноски за 2012 г. са в размер на общо 5.59 млрд. лв., като преизпълнението спрото предвиденото е с 0,5%. Приходите от други данъци (вкл. имуществени данъци) са в размер на 815 млн. лв. Разходите по консолидирания бюджет (вкл. вноската на България в бюджета на ЕС) за 2012 г. са 27.82 млрд. лв., което представлява 93,2% от предвиденото. От тях текущите разходи са в размер на 22.77 млрд. лв., а капиталовите са 3.67 млрд. лв. Вноската на България в бюджета на ЕС, изплатена през 2012 г. от централния бюджет, възлиза на 809 млн. лв. Фискалният резерв към 31 декември 2012 г. възлиза на 6,1 млрд. лв. По закон резервът не трябва да пада под 4.7 млрд. лева.

[economynews.bg](#)

✓ **НАП:5% отстъпка за данъци до 11 февруари**

<http://www.economynews.bg/%D0%BD%D0%B0%D0%BF5-%D0%BE%D1%82%D1%81%D1%82%D1%8A%D0%BF%D0%BA%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D1%8A%D1%86%D0%B8-%D0%B4%D0%BE-11-%D1%84%D0%B5%D0%B2%D1%80%D1%83%D0%B0%D1%80%D0%B8-news41434.html>

На 11 февруари изтича срокът, в който физическите лица могат да платят дължимия данък за довносяне по годишната си декларация с отстъпка пет процента, съобщават от Националната агенция за приходите /НАП/.

Плащането на данъка може да стане и в последния ден, ако сумата постъпи по сметката на НАП на следващия работен ден. От приходната агенция напомнят, че отстъпката от данъка за довносяне може да се ползва само при условие, че авансовият данък е внесен през 2012 година. Най-често задължение да внасят авансово подоходен данък имат наемодателите, които по закон са длъжни да правят тримесечни вноски.

Освен чрез Интернет, плащането на данъци и осигурителните вноски може да стане по пощата, с пощенски запис за плащане към бюджета или по банков път, посочват от НАП. За улеснение на клиентите на НАП в повечето офиси на агенцията са разкрити банкови гишета, които обслужват гражданите и фирмите. За плащане на данък върху доходите от физическо лице при превод от банково гише в офис на НАП не се събират такси, отбелязват от агенцията.

От 1 януари всички данъци и осигурителни вноски /с изключение на тези за допълнително задължително пенсионно осигуряване/ се плащат по една единствена банкова сметка. Освен това при превод на пари към бюджета вече са отпаднали всичките над 50 кодове за вид плащане, с изключение на два - 11 11 11 /за плащания за данъци и осигуровки/ и 58 11 11 /за плащания за ДЗПО/.

Не е необходимо и попълването на изрично основание за плащане, тъй като погасяването на задълженията към хазната става според датата на възникването им, информират от НАП. Образци на платежни нареждания и пощенски записи за плащане към бюджета, както и номерата на банковите сметки на териториалните дирекции на НАП, са публикувани на интернет-страницата на агенцията - www.nap.bg.

✓ **200 програми за заетост през 2013 г.**

<http://www.economynews.bg/200-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-%D0%B7%D0%B0%D0%B5%D1%82%D0%BE%D1%81%D1%82-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7-2013-%D0%B3-news41391.html>

Близо 200 регионални програми за заетост ще бъдат реализирани по Националния план за действие по заетостта през 2013 г. Агенцията по заетостта посочва, че развитието на регионализацията и повишаване капацитета на местните власти за разработване и реализиране на програми за обучение и заетост ще се осъществява и през 2013 г. чрез включване в

Националният план за действие по заетостта на по-голям брой регионални програми. През тази година ще бъдат реализирани 196 програми, докато през миналата година те са били 168.

Чрез активната политика по Националният план за действие по заетостта през 2013 г. ще се осигури заетост на повече от 22 хиляди лица. От тях по програми за заетост са над 15 хиляди души и по мерки за заетост - близо 7 хиляди безработни. В обучение през годината ще бъдат включени над 6 700 безработни. Програмите и мерките за заетост и обучение, доказали своята ефективност през 2012 г., ще се реализират и през тази година.

Мерките за заетост имат подчертано добър ефект, тъй като осигуряват заетост в частния сектор с условие за продължаване на заетостта след периода на субсидиране. Поради това финансирането им през 2013 г. ще се увеличи, с цел да се устроят повече безработни от основните целеви групи (младежи, лица над 50-годишна възраст и др.), като се запазят и мерките за по-малките групи (напр. за лица, излежали присъди).

Схемите за субсидиране на повечето мерки ще обхващат заплатите и осигуровките, за да бъдат улеснени работодателите и минимизирани разходите им за наетите безработни. Ще се насърчава заетостта на по-квалифицирана работна сила, на "зелени работни места", като се осигури по-продължителен период за субсидирана заетост на по-квалифицираните работници.

Ограничаването на младежката безработица и неактивност е основна задача на Националният план по заетостта. Ще продължи изпълнението на Националната инициатива "Работа за младите хора в България 2012 - 2013 година". Ще продължи активната работа с младежите за включване на значително по-голям брой от тях в обучение и заетост, за насочването им към качествена и устойчива заетост, подобряване на услугите, които им се оказват в бюрата по труда, чрез назначаване на психолози и мениджъри.

Агенцията по заетостта ще продължи да работи и през 2013 година по следните схеми: "Първа работа", "Подкрепа за заетост", "Създаване на заетост на младежите чрез осигуряване на възможност за стаж", "Отново на работа", "Развитие", "Ново работно място", "Вземи живота си в свои ръце", "Аз мога повече", "По-близо до работа", "Социални иновации в предприятията", "На път", "Безопасен труд". С посредничеството на бюрата по труда на първичния пазар по програми, насърчителни мерки от Закона за насърчване на заетостта и схеми по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" през изминалата година на работа са постъпили над 45 хиляди младежи, с 12 хиляди повече от 2011 година. За тях се реализират програмата "Старт на кариерата", специализирани мерки по Закона за насърчване на заетостта, както и схемите по ОП "Развитие на човешките ресурси" - "Създаване на заетост на младежите чрез осигуряване възможност за стаж", "Първа работа", "Ново работно място".

Почти на 3 200 безработни с трайни увреждания е осигурена заетост чрез програми и мерки, специално насочени към тях и финансирани от Държавния бюджет. За хората в предпензионна възраст се реализират специални програми и мерки за заетост със средства от държавния бюджет. През изтеклата година чрез тях е осигурена заетост на около 900 безработни. По схеми на Оперативната програма "Развитие на човешките ресурси", по които се предвижда участието на наставници, като например "Социални иновации", се гарантира устойчива заетост за лицата над 55 години, като едновременно с това се използва техният професионален опит за провеждане на обучения на работното място и повишаване на капацитета на останалите служители в предприятията. До момента близо 270 лица са обучени за наставници по проектите. Също така наставници участват и по схемите "Създаване на заетост на младежите чрез осигуряване на възможност за стаж", "Подкрепа за заетост", "По-близо до работа". В насърчителни мерки за самотни родители или майки с деца до 3 години и от 3 до 5 години е осигурена заетост на над 700 лица. Схемите по Оперативната програма "Развитие на човешките ресурси", насочени приоритетно към лица в неравностойно положение, са "Вземи живота си в свои ръце", "Подкрепа за заетост", "Отново на работа" и "Развитие".